

De experience-samplingmethode als toegevoegde behandeling van depressie: een RCT

ARTIKEL

LITERATUUR

- Kramer I, Simons CJP, Hartmann JA, Menne-Lothmann C, Viechtbauer W, Peeters F, Schruers K, van Bommel AL, Myin-Germeys I, Delespaul P, van Os J, Wichers M. A therapeutic application of the experience sampling method in the treatment of depression: a randomized controlled trial. *World Psychiatry* 2014; 13: 68-77.

AUTEUR

INGRID KRAMER

E-mail: ima.kramer@ggze.nl

Waarom dit onderzoek?

Het vermogen om positief affect in het dagelijks leven te ervaren voorspelt herstel van een depressie en het is erg belangrijk bij terugvalpreventie. Interventies gebaseerd op de *experience-samplingmethode* (ESM-1) zijn zeer geschikt om inzicht te verkrijgen in persoonlijke, contextafhankelijke patronen van positief affect en zouden derhalve kunnen bijdragen aan vergroting van de effectiviteit van de behandeling van depressie.

Onderzoeksvragen

Leidt op ESM gebaseerde feedback over individuele patronen van positief affect tot een vermindering in depressieve klachten? Is het geven van feedback over ESM-metingen haalbaar bij patiënten met een depressieve stoornis?

Hoe werd dit onderzocht?

Een groep patiënten met een depressieve stoornis ($n = 102$) nam deel aan een gerandomiseerde gecontroleerde trial met drie groepen: een experimentele groep die op ESM gebaseerde feedback ontving, een pseudo-experimentele groep die deelnam aan ESM-metingen, maar geen feedback ontving, en een controle-groep. Deelnemers gebruikten allen medicatie met antidepressieve indicatie. De deelnemers in de experimentele en pseudo-experimentele groep namen deel aan een ESM-procedure (3 dagen per week gedurende 6 weken) en gebruikten hiervoor een palmtop (de PsyMate). De deelnemers in de experimentele groep ontvingen wekelijks feedback over hun persoonlijke patronen van positief affect volgens een gestandaardiseerd protocol (**FIGUUR 1**). De *Hamilton Depression Rating Scale-17* (HDRS) en de *Inventory of Depressive Symptoms* (IDS) werden voor en na de interventie afgenomen. Tevens werden gedurende 6 maanden follow-up 5 HDRS- en IDS-metingen afgenomen.

Belangrijkste resultaten

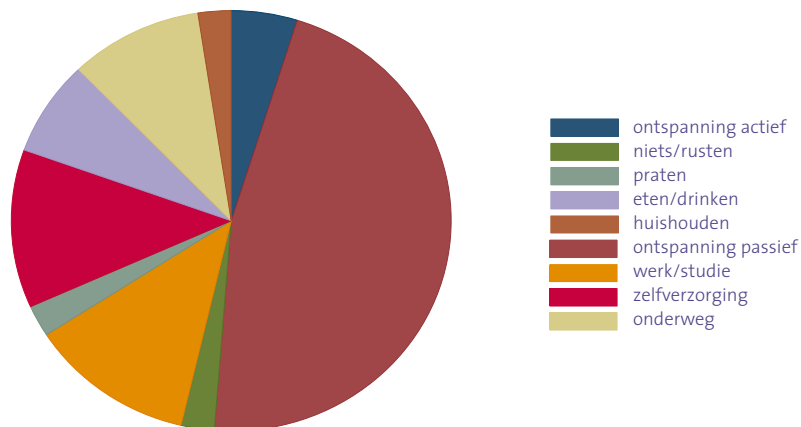
In vergelijking met de controlegroep leidde op ESM gebaseerde feedback als toegevoegde interventie tot een significante en klinisch relevante afname in HDRS-score ($p < 0,01$; 5,5 punten afname in HDRS-score tijdens de laatste follow-up-meting). In vergelijking met de pseudo-experimentele groep was er een klinisch relevante afname in HDRS-scores op de laatste follow-up-meting ($B = -3,5$; $p = 0,053$) in de feedbackgroep. Depressieve klachten gemeten met de zelfinvulvragenlijst (IDS) lieten een vergelijkbaar patroon over de tijd zien. Het gebruik van ESM werd door patiënten als acceptabel beoordeeld en de feedback werd als gemakkelijk te begrijpen ervaren. Patiënten probeerden de suggesties uit de feedback in hun eigen leven te implementeren.

Consequenties voor de praktijk

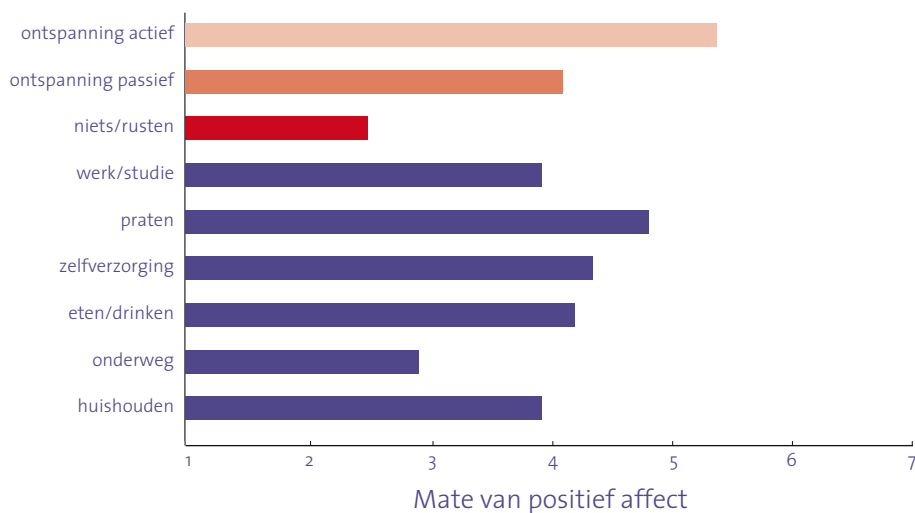
Dit onderzoek laat zien dat de effectiviteit van reguliere, passieve medicamenteuze behandeling van depressie verhoogd kan worden door informatie over positief affect uit het dagelijks leven van de individuele patiënt in de behandeling te gebruiken. ESM-1 biedt de mogelijkheid tot gepersonaliseerde behandeling van depressie.

FIGUUR 1 Voorbeeld van feedbackgrafieken van één deelnemer: tijd besteed aan verschillende activiteiten (A); mate van positief affect per type activiteit (B); gemiddelde mate van positief affect gedurende de 6-weekse interventieperiode (C)

A

B

C

